

ЗАКОН за вътрешния одит в публичния сектор

Обн., ДВ, бр. 27 от 31.03.2006 г., изм., бр. 64 от 8.08.2006 г., бр. 102 от 19.12.2006 г., бр. 43 от 29.04.2008 г., бр. 69 от 5.08.2008 г., изм. и доп., бр. 71 от 12.08.2008 г., бр. 110 от 30.12.2008 г., в сила от 1.01.2009 г., доп., бр. 42 от 5.06.2009 г., бр. 44 от 12.06.2009 г., в сила от 12.06.2009 г., изм., бр. 78 от 2.10.2009 г., в сила от 2.10.2009 г., бр. 80 от 9.10.2009 г., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., доп., бр. 99 от 15.12.2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм. и доп., бр. 54 от 16.07.2010 г., изм., бр. 8 от 25.01.2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 98 от 13.12.2011 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 50 от 3.07.2012 г., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм. и доп., бр. 101 от 22.12.2015 г., изм., бр. 43 от 7.06.2016 г., изм. и доп., бр. 51 от 5.07.2016 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда същността, принципите и обхвата на вътрешния одит в организациите от публичния сектор, наричани по-нататък "организациите", статута и функциите на структурите и лицата, които го осъществяват, както и одитните дейности по фондове и програми на Европейския съюз.

Чл. 2. Ръководителят на организацията е отговорен за изграждането и функционирането на адекватни и ефективни системи за финансово управление и контрол и се подпомага от вътрешен одит.

Чл. 3. (1) Вътрешният одит е независима и обективна дейност за предоставяне на увереност и консултиране, предназначена да носи полза и да подобрява дейността на организацията.

(2) Вътрешният одит помага на организацията да постигне целите си чрез прилагането на систематичен и дисциплиниран подход за оценяване и подобряване ефективността на процесите за управление на риска, контрол и управление.

Чл. 4. (Изм. – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) Вътрешният одит се осъществява в съответствие с международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, Етичен кодекс на вътрешните одитори и при спазване на следните принципи:

1. независимост и обективност;
2. компетентност и професионална грижа;
3. почтеност и поверителност.

Глава втора

СЪЩНОСТ, ОБХВАТ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТ

Чл. 5. Вътрешният одит подпомага организацията за постигане на целите ѝ, като:

1. идентифицира и оценява рисковете в организацията;
2. оценява адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол по отношение на:
  - а) идентифицирането, оценяването и управлението на риска от ръководството на организацията;
  - б) съответствието със законодателството, вътрешните актове и договорите;
  - в) надеждността и всеобхватността на финансовата и оперативната информация;
  - г) ефективността, ефикасността и икономичността на дейностите;
  - д) опазването на активите и информацията;
  - е) изпълнението на задачите и постигането на целите;
3. дава препоръки за подобряване на дейностите в организацията.

Чл. 6. Вътрешният одит се осъществява чрез изпълнение на конкретни одитни ангажименти за даване на увереност или консултиране.

Чл. 7. (1) Одитният ангажимент за даване на увереност се изразява в предоставяне на обективна оценка на доказателствата от вътрешния одитор с цел да се предостави независимо мнение или извод относно процес, система или друг обект на одита.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Целта и обхватът на всеки одитен ангажимент за даване на увереност се определят от ръководителя на вътрешния одит.

(3) Одитният ангажимент за даване на увереност се осъществява основно чрез: одит на системите, одит за съответствие, одит на изпълнението, финансов одит, одит на информационните системи и технологии и преглед на състоянието.

Чл. 8. (1) Одитният ангажимент за консултиране се изразява в даване на съвет, мнение, обучение и други, предназначени да подобряват процесите на управление на риска и контрола, без вътрешният одитор да поема управленска отговорност за това. Одитният ангажимент за консултиране се извършва по инициатива на ръководителя на организацията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Целта и обхватът на всеки одитен ангажимент за консултиране се определят съвместно с ръководителя на организацията.

Чл. 9. (Изм. – ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.,
отм., [бр. 51 от 2016 г.](#)).

Чл. 10. (Отм. – ДВ, [бр. 51 от 2016 г.](#)).

Чл. 11. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., отм., [бр. 51 от 2016 г.](#)).

Чл. 12. (Изм. – ДВ, бр. 71 от 2008 г., изм. и доп., бр. 54 от 2010 г., изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., [бр. 51 от 2016 г.](#))

(1) Вътрешният одит в публичния сектор се осъществява от звено за вътрешен одит, изградено в структурата на организацията, което е на пряко подчинение на ръководителя на организацията или на колективния орган на управление. Звеното се състои от вътрешни одитори, които са служители на организацията, единият от които е ръководител.

(2) Звено за вътрешен одит задължително се изгражда във:

1. администрацията на Президента, Народното събрание, Министерския съвет, министерствата, Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса и Държавен фонд "Земеделие";

2. Висшия съдебен съвет и Сметната палата;

3. общините, чийто бюджет надхвърля 10 млн. лв.;

4. други организации, чиито ръководители са първостепенни разпоредители с бюджет и бюджетът им надхвърля 10 млн. лв.;

5. изброените в приложението организации, чиито ръководители са второстепенни разпоредители с бюджет;

6. търговските дружества, включително лечебните заведения, с над 50 на сто държавно и/или общинско участие в капитала и с годишен оборот над 10 млн. лв. за всяка от последните три години;

7. търговските дружества, чийто капитал е собственост на дружествата по т. 6 с годишен оборот над 10 млн. лв. за всяка от последните три години;

8. държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон с годишен оборот над 10 млн. лв. за всяка от последните три години.

(3) Общо звено за вътрешен одит може да се изгражда след съгласуване с министъра на финансите в една община въз основа на споразумение, сключено между две или повече общини, които са съседни или попадат в границите на една административна област и бюджетът на всяка една от тях не надхвърля 10 млн. лева. Това звено извършва дейността по вътрешен одит в общините по споразумението.

(4) С писмено съгласие на министъра на финансите въз основа на мотивирано предложение на съответния разпоредител с бюджет може да се изгражда звено за вътрешен одит и в други организации.

(5) Извън случаите по ал. 2, 3 и 4 дейността по вътрешен одит може да се осъществява от лица, които не са служители на съответната организация и отговарят на изискванията на чл. 21, ал. 1.

(6) Звено за вътрешен одит в търговски дружества с държавно и/или общинско участие в капитала и в държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, които са извън посочените в ал. 2, т. 6 – 8, може да се създаде по решение на управителните им органи.

(7) Когато бюджетът, съответно годишният оборот на организациите по ал. 2, т. 3, 4, 6, 7 и 8 намалява под 10 млн. лв. в продължение на два последователни отчетни периода, звеното за вътрешен одит не се закрива, след което съответният компетентен орган приема решение за функционирането на вътрешния одит.

Чл. 13. (1) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., **бр. 51 от 2016 г.**)
Звеното за вътрешен одит осъществява вътрешен одит на:

1. всички структури, програми, дейности и процеси в организацията, включително финансираните със средства от Европейския съюз;

2. организациите, чиито ръководители са разпоредители с бюджет от по-ниска степен, в които няма звено за вътрешен одит;

3. търговските дружества с над 50 на сто държавно и/или общинско участие в капитала и търговските дружества, чийто капитал е собственост на тези дружества, в които няма звено за вътрешен одит;

4. държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, в които няма звено за вътрешен одит;

5. лечебните заведения – търговски дружества със 100 на сто държавно или общинско участие в капитала, както и със смесено държавно и общинско участие, в които няма звено за вътрешен одит.

(2) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2010 г., изм., **бр. 51 от 2016 г.**)
По инициатива на първостепенния разпоредител с бюджет, съответно на органа, който упражнява правата на собственост в капитала, звеното за вътрешен одит може да извършва одитни ангажменти на всички организации и юридически лица в неговата система и когато в тях има звено за вътрешен одит.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Звеното за вътрешен одит на организация, отговорна за управлението на междуведомствени програми или проекти, координира работата на звената за вътрешен одит на организациите, участващи в тези програми или проекти.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 43 от 2016 г., **бр. 51 от 2016 г.**)

Звеното за вътрешен одит на организацията, чийто ръководител е първостепенен разпоредител с бюджет, съответно – орган, който упражнява правата на собственост в капитала, осъществява

наблюдение и координация при планирането, извършването и докладването на дейността на звената за вътрешен одит на организациите, чиито ръководители са второстепенни разпоредители с бюджет, и на търговските дружества и държавните предприятия по чл. 12, ал. 2, т. 6 – 8.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 54 от 2010 г., изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., **бр. 51 от 2016 г.**) Във връзка с изпълнение на одитен ангажимент за даване на увереност звеното за вътрешен одит може да извършва проверки в структури и лица извън организацията, в която осъществява дейността си.

(6) (Нова – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) Структурите и лицата по ал. 5 трябва да са свързани с дейността на организацията и/или да са получатели на бюджетни средства или средства по програми и фондове на Европейския съюз. Проверките по ал. 5 се извършват след предварително уведомяване и координиране с ръководството на структурите и лицата, в които ще се извършат.

Чл. 14. (1) Ръководителите на организациите по чл. 12, ал. 1, т. 1, 2, 4 и 5 спазват следните изисквания за минимална численост на звеното за вътрешен одит:

1. при бюджет на съответната организация до 10 млн. лв., включително управляваните средства по фондове и програми на Европейския съюз - не по-малко от двама вътрешни одитори, включително ръководителя на вътрешния одит;

2. при бюджет на съответната организация над 10 до 50 млн. лв., включително управляваните средства по фондове и програми на Европейския съюз - не по-малко от 4 вътрешни одитори, включително ръководителя на вътрешния одит;

3. при бюджет на съответната организация над 50 до 100 млн. лв., включително управляваните средства по фондове и програми на Европейския съюз - не по-малко от 6 вътрешни одитори, включително ръководителя на вътрешния одит;

4. при бюджет на съответната организация над 100 млн. лв., включително управляваните средства по фондове и програми на Европейския съюз - не по-малко от 10 вътрешни одитори, включително ръководителя на вътрешния одит.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Вътрешният одит в общините се осъществява най-малко от двама вътрешни одитори, включително ръководителя на вътрешния одит.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 43 от 2016 г.) При определяне на минималната численост на звеното за вътрешен одит от бюджетите на първостепенните разпоредители се изваждат предвидените по бюджета средства на второстепенните разпоредители, към които се изграждат самостоятелни звена за вътрешен одит.

(4) (Изм. – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) В определената по ал. 1 и 2 минимална численост на звената за вътрешен одит се включват и стажант-одиторите.

Чл. 15. (Отм. – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**).

Чл. 16. (1) Ръководителят на организацията осигурява независимост на вътрешните одитори при планиране, извършване и докладване на резултатите от вътрешния одит и не може да възлага на ръководителя на вътрешния одит и на вътрешните одитори изпълнение на други функции и дейности, различни от дейността по вътрешен одит.

(2) (Отм. – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**).

Чл. 17. Ръководителят на организацията и другите длъжностни лица в нея са длъжни да оказват съдействие на вътрешните одитори при изпълнение на дейността им и нямат право да се позовават на своя или на чужда търговска или служебна тайна, както и да отказват достъп до всички активи на организацията.

Чл. 18. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., изм., **бр. 51 от 2016**

г.) (1) В министерствата, в общините с изградени звена за вътрешен одит и в Държавен фонд "Земеделие" – Разплащателна агенция, задължително се създават одитни комитети, които се състоят от 3 до 5 членове, включително и председател, като най-малко две трети от тях са външни за организацията лица. Членовете на одитните комитети трябва да:

1. имат придобита образователно-квалификационна степен "магистър";

2. имат най-малко 5 години стаж в областта на управлението и контрола, вътрешния или външния одит;

3. не участват в повече от два одитни комитета.

(2) Съставът на одитните комитети се определя след провеждане на процедурата съгласно наредбата по ал. 11 за срок три години, както следва:

1. в министерствата – от съответния министър съгласувано с министъра на финансите;

2. в Министерството на финансите – от министъра на финансите;

3. в общините – от общинските съвети;

4. в Държавен фонд "Земеделие" – от управителния съвет съгласувано с министъра на финансите.

(3) Общините изпращат ежегодно на министъра на финансите информация относно състава на одитните комитети.

(4) В организациите, извън тези по ал. 1, в които има изградено звено за вътрешен одит, може да се създават одитни комитети по решение на ръководството на организацията.

(5) Одитният комитет има следните правомощия:

1. съгласува статута и числеността на звеното за вътрешен одит, стратегическите и годишните планове за дейността по вътрешен одит;

2. разглежда и приема с решение годишния доклад за дейността по вътрешен одит;

3. запознава се при необходимост и дава становища по одитните доклади за извършени одитни ангажименти и по всички значими въпроси, свързани с вътрешния одит в съответната организация;

4. наблюдава процеса по управление на риска в организацията и дава становища с препоръки за подобряването му;

5. осъществява взаимодействие с външните одитори;

6. наблюдава процесите на финансово отчитане в организацията и дава становища с препоръки за подобряването им;

7. наблюдава ефективността на системите за вътрешен контрол в организацията и дава становища с препоръки за подобряването им.

(6) Одитният комитет заседава най-малко веднъж на два месеца, когато присъстват повече от половината от неговите членове.

(7) Решенията и становищата на одитния комитет се вземат с мнозинство повече от половината от всички негови членове. Комитетът не може да взема решения неприсъствено. Не се допуска въздържане от гласуване.

(8) Становищата на одитния комитет по ал. 5, т. 3, 4, 6 и 7 се изпращат на ръководителя на организацията, който изпълнява дадените в тях препоръки. В случай на неизпълнение на препоръките от ръководителя на организацията и несъгласуване на статута на звеното за вътрешен одит и на стратегическите и годишните планове за дейността по вътрешен одит одитният комитет изпраща информация до министъра на финансите.

(9) Членовете на одитния комитет получават възнаграждение за участие в заседанията на одитния комитет, равно на половин минимална работна заплата, но не повече от една минимална работна заплата за месец.

(10) Одитният комитет се ръководи от председателя, който организира и свиква заседанията на комитета.

(11) Министерският съвет приема наредба относно процедурата за определяне на състава и дейността на одитните комитети в организациите от публичния сектор.

Глава трета

СТАТУТ НА ВЪТРЕШНИТЕ ОДИТОРИ

Раздел I

Изисквания за назначаване

Чл. 19. (1) Вътрешните одитори се назначават от ръководителя на организацията по трудово или по служебно правоотношение.

(2) За вътрешни одитори се назначават лица, които отговарят на следните изисквания:

1. да са дееспособни лица;
2. да не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер и да не са лишени по съдебен ред от правото да заемат съответната длъжност;
3. да имат завършено висше образование и придобита образователно-квалификационна степен "магистър" или "бакалавър";

4. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) да притежават сертификат "вътрешен одитор в публичния сектор", издаден от министъра на финансите след успешно положен изпит по чл. 53, или да притежават валиден международно признат сертификат за вътрешен одитор.

Чл. 20. (В сила от 18.07.2008 г. - ДВ, бр. 27 от 2006 г.) (1) Лицата, които не отговарят на изискванията на чл. 19, ал. 2, т. 4, могат да се назначават за стажант-одитори за срок две години.

(2) В рамките на срока по ал. 1 стажант-одиторът трябва да изпълни изискванията на чл. 19, ал. 2, т. 4, след което може да бъде назначен за вътрешен одитор.

Чл. 21. (1) Ръководителят на вътрешния одит се назначава по трудово или по служебно правоотношение и трябва да отговаря на изискванията по чл. 19, ал. 2, т. 1, 2 и 4 и на следните допълнителни изисквания:

1. да има завършено висше образование и придобита образователно-квалификационна степен "магистър";
2. да има най-малко три години стаж в областта на вътрешния или външния одит.

(2) За ръководител на вътрешния одит не може да бъде назначавано лице, когато:

1. е работило в организацията през последната една година по трудово или служебно правоотношение, освен като вътрешен одитор или служител в инспекторат по чл. 46 от Закона за администрацията;
2. е работило през последните две години по трудово или служебно правоотношение като ръководител на организацията или нейни подчинени структури;

3. (доп. - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) негов съпруг, лице, с което се намира във фактическо съжителство, роднина по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до четвърта степен включително, работят или са работили на ръководна длъжност в организацията през последните две години.

(3) обстоятелствата по ал. 2 се декларират писмено от кандидата за ръководител на вътрешния одит пред ръководителя на организацията при назначаването.

(4) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Ръководителят на звеното за вътрешен одит се приравнява на длъжността "директор на дирекция" в съответното ниво администрация.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., [бр. 51 от 2016](#)

г.) Назначаването и освобождаването на ръководителя на вътрешния одит и на вътрешните одитори в организациите по чл. 12, ал. 2, т. 1, 3, 4 и 5, ал. 3 и 4 се извършват след писмено съгласие от министъра на финансите. Искането за назначаване и освобождаване се придружава от мотиви и копия на съответни документи.

(6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., [бр. 51 от 2016](#)

г.) Произнасянето на министъра на финансите по ал. 5 се извършва в 7-дневен срок от постъпване на искането.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 54 от 2010 г., изм., [бр. 51 от 2016](#)

г.) Министърът на финансите не може да откаже назначаването на лице, което отговаря на изискванията на този закон.

Раздел II

Права и задължения

Чл. 22. (1) Ръководителят на вътрешния одит и вътрешните одитори имат право:

1. (доп. - ДВ, [бр. 51 от 2016 г.](#)) на свободен достъп до ръководството, одитния комитет, целия персонал и всички активи на организацията във връзка с осъществяването на одитната дейност;

2. (изм. и доп. - ДВ, [бр. 51 от 2016 г.](#)) на достъп до цялата информация, както и до всички документи, включително и електронни, които се съхраняват в организацията и са необходими за осъществяването на одитната дейност при спазване на ограниченията или специалния ред за достъп, предвидени със закон;

3. да изискват от отговорните длъжностни лица сведения, справки, становища, документи и друга информация, необходима във връзка с одитната дейност.

(2) (Отм. - ДВ, [бр. 51 от 2016 г.](#)).

Чл. 23. (Отм. - ДВ, [бр. 51 от 2016 г.](#)).

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., отм., [бр. 51 от 2016 г.](#)).

Чл. 25. (Изм. - ДВ, [бр. 51 от 2016 г.](#)) Ръководителят на вътрешния одит и вътрешните одитори са длъжни да спазват международните стандарти за професионална практика по вътрешен

одит, Етичния кодекс на вътрешните одитори, статута на звеното за вътрешен одит и утвърдената от министъра на финансите методология за вътрешен одит в публичния сектор.

Чл. 26. Ръководителят на вътрешния одит и вътрешните одитори са длъжни да не разгласяват и да не предоставят информацията, станала им известна при или по повод осъществяването на дейността им, освен в случаите, предвидени в закон.

Чл. 27. (1) (Предишен текст на чл. 27 - ДВ, бр. 54 от 2010 г., изм., **бр. 51 от 2016 г.**) Ръководителят на вътрешния одит е отговорен за цялостната дейност на звеното за вътрешен одит, като:

1. (доп. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., изм., **бр. 51 от 2016 г.**) изготвя и представя на ръководителя на организацията и на одитния комитет или на колективния орган на управление проект на статут на звеното за вътрешен одит, стратегически и годишен план за дейността по вътрешен одит;

2. организира, координира и разпределя задачите за изпълнение между вътрешните одитори съобразно техните знания и умения;

3. одобрява плановете за конкретните одитни ангажименти;

4. (изм. – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) следи за изпълнението на годишния план за дейността по вътрешен одит и за прилагането на методологията за вътрешен одит в публичния сектор;

5. изготвя и представя за утвърждаване от ръководителя на организацията план за професионалното обучение и развитие на вътрешните одитори с цел да се поддържа одитен персонал с достатъчни знания, умения, опит и професионална квалификация;

6. (изм. и доп. – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) разработва процедури и специфична методология за осъществяване на дейността на звеното за вътрешен одит;

7. (изм. – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) предлага на ръководителя на организацията да възложи определена задача на експерт от организацията или извън нея, когато служителите на звеното за вътрешен одит не притежават специални знания и умения, необходими за изпълнение на одитен ангажимент;

8. (нова – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) докладва резултатите от одитните ангажименти, дадените препоръки и резултатите от проследяване на изпълнението на дадените препоръки на ръководителя на организацията, а при необходимост – и на одитния комитет или на колективния орган на управление;

9. (нова – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) представя годишен доклад за дейността по вътрешен одит на ръководителя на

организацията, на одитния комитет или на колективния орган на управление;

10. (нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г.) докладва за всички случаи, в които е бил ограничен обхватът на дейността по вътрешен одит на ръководителя на организацията, на одитния комитет или на колективния орган на управление;

11. (нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г.) има достъп до председателя и до членовете на одитния комитет и участва в заседанията на комитета;

12. (нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г.) координира взаимодействието с външните одитори.

(2) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2010 г., отм., бр. 51 от 2016 г.).

Чл. 28. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., отм., бр. 51 от 2016 г.).

Чл. 29. (1) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2016 г.) Ръководителят на вътрешния одит разработва и прилага програма за осигуряване на качеството и за усъвършенстване на одитната дейност, която включва вътрешни и външни оценки.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г.) Вътрешните оценки включват текущ мониторинг, периодични самооценки и периодични оценки от други лица в организацията, които познават практиката по вътрешен одит и отговарят на изискванията по чл. 19, ал. 2.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Външните оценки се извършват поне веднъж на 5 години от лица извън организацията, които притежават сертификат "вътрешен одитор в публичния сектор" или валиден международно признат сертификат за вътрешен одитор.

(4) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Външните оценки по ал. 3 се извършват при условия и по ред, определени от министъра на финансите.

Чл. 30. (1) При идентифициране на индикатори за измама вътрешните одитори докладват незабавно на ръководителя на вътрешния одит, който уведомява незабавно ръководителя на организацията и дава предложение за предприемане на мерки и уведомяване на компетентните органи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Когато ръководителят на организацията не предприеме действия в 14-дневен срок от докладването по ал. 1, ръководителят на вътрешния одит уведомява компетентните органи и одитния комитет по чл. 18, ако има сформиран такъв.

Чл. 31. (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 51 от 2016 г.)
Вътрешният одитор не може да изпълнява одитен ангажимент за даване на увереност, свързан с дейности, които е консултирал, или структури, в които е работил през последната една година. Наличието на тези обстоятелства вътрешният одитор декларира писмено пред ръководителя на вътрешния одит.

(2) Ръководителят на вътрешния одит и вътрешните одитори нямат право да осъществяват функции и дейности в организацията, различни от дейността по вътрешен одит.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Стажант-одиторите имат всички права и задължения на вътрешни одитори, с изключение на правото самостоятелно да изготвят и подписват планове и доклади, свързани с изпълнението на конкретен одитен ангажимент.

(4) За неизпълнение на задълженията си по този закон ръководителят на вътрешния одит и вътрешните одитори носят дисциплинарна отговорност.

(5) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г.) Стажът на лицата с висше юридическо образование, придобит на одиторска длъжност, се зачита за стаж по чл. 164, ал. 1 – 7 от Закона за съдебната власт и по чл. 8, ал. 1, т. 3 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност.

Глава четвърта ПЛАНИРАНЕ, ИЗВЪРШВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТ

Чл. 32. (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г.) Планирането на дейността по вътрешен одит се извършва въз основа на оценка на риска и при спазване на указанията на министъра на финансите по чл. 48, ал. 2, т. 3. Резултатите от планирането се отразяват в тригодишен стратегически план и в годишен план.

Чл. 33. (1) Стратегическият план се изготвя от ръководителя на вътрешния одит след обсъждане с ръководителя на организацията и с други лица на ръководни длъжности, като съответства на дългосрочните цели на организацията и поставя целите за стратегическо развитие на дейността по вътрешен одит.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г.) Стратегическият план, както и промените в него се съгласуват от одитния комитет или съответния колективен орган на управление и се утвърждават от ръководителя на организацията.

Чл. 34. (1) Годишният план, съдържащ конкретните одитни ангажименти, се изготвя от ръководителя на вътрешния одит след обсъждане с ръководителя на организацията и с другите лица на ръководни длъжности.

(2) При планиране на одитни ангажменти, свързани с междуведомствени програми или проекти, годишният план се координира със звената за вътрешен одит на организациите, участващи в тези програми или проекти.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., отм., **бр. 51 от 2016 г.**).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., **бр. 51 от 2016 г.**)
Годишният план, както и промените в него се съгласуват от одитния комитет или съответния колективен орган на управление и се утвърждават от ръководителя на организацията.

(5) (Нова - ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) Стратегическият и годишният план за дейността по вътрешен одит в общините се представят за сведение на общинските съвети.

Чл. 35. (Отм. - ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**).

Чл. 36. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) За всеки одитен ангажмент за даване на увереност се изготвя одитен план, който съдържа обхват, цели, времетраене и разпределение на ресурсите за изпълнение на ангажмента.

Чл. 37. (Отм. - ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**).

Чл. 38. (1) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., **бр. 51 от 2016 г.**)
Резултатите от всеки одитен ангажмент за увереност се представят на и се обсъждат с ръководителя на организацията и с ръководителите на структурите, чиято дейност е одитирана, а при необходимост - и с одитния комитет или със съответния колективен орган на управление.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) За изпълнението на всеки одитен ангажмент за даване на увереност се изготвя одитен доклад, който включва резюме, цели и обхват на ангажмента, констатации, изводи и препоръки.

(3) (Нова - ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) Резултатите от изпълнението на всеки одитен ангажмент за консултиране се документират, обсъждат и докладват в зависимост от естеството на ангажмента.

(4) (Нова - ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) Докладите от изпълнени в съответствие с указанията на министъра на финансите по чл. 48, ал. 2, т. 3 одитни ангажменти се изпращат и на министъра на финансите.

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., **бр. 51 от 2016 г.**) (1)
В резултат от изпълнението на всеки одитен ангажмент за увереност ръководителите на одитираните структури изготвят план за действие

за изпълнение на приетите препоръки, който се утвърждава от ръководителя на организацията.

(2) Вътрешните одитори проследяват изпълнението на приетите препоръки от одитните ангажименти за увереност, като оценяват адекватността, ефективността и своевременността на предприетите действия и обсъждат с ръководството на организацията, а при необходимост – и с одитния комитет, риска от непредприемането на действията.

Чл. 40. (1) Ръководителят на вътрешния одит изготвя годишен доклад за дейността по вътрешен одит, който съдържа:

1. изпълнените одитни ангажименти, случаите на ограничения в обхвата и причините за неизпълнение на плана;

2. основните изводи за функционирането на системите за финансово управление и контрол в организацията и дадените препоръки за подобряване на дейността на организацията;

3. действията, предприети за изпълнение на препоръките, и неизпълнените препоръки;

4. (изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) случаите на нарушения на нормативни актове, наличието на индикатори за измама и предприетите действия от ръководителя на организацията и ръководителя на вътрешния одит;

5. предложения за развитие на дейността по вътрешен одит.

(2) (Изм. – ДВ, [бр. 51 от 2016 г.](#)) Годишният доклад се представя на ръководителя на организацията и на одитния комитет, или на съответния колективен орган на управление.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 43 от 2016 г.) Второстепенните разпоредители с бюджет, към които има изградени звена за вътрешен одит, изпращат годишните доклади по ал. 1 на първостепенния разпоредител до 31 януари на следващата година.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., [бр. 51 от 2016 г.](#)) Ръководителят на звеното за вътрешен одит в организация, чийто ръководител е първостепенен разпоредител с бюджет, с изключение на Висшия съдебен съвет и Сметната палата, изготвя и представя на ръководителя на организацията обобщен годишен доклад в срок до 28 февруари на следващата година. Обобщеният доклад съдържа информация от годишните доклади на звената за вътрешен одит на второстепенните разпоредители, търговските дружества и държавните предприятия към организацията.

(5) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2010 г., изм., [бр. 51 от 2016 г.](#)) Ръководителят на организацията изпраща доклада по ал. 4 на министъра на финансите в срок до 10 март на следващата година.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 54 от 2010 г., изм., [бр. 51 от 2016](#)

г.) Ръководителите на звената за вътрешен одит в организациите по чл. 12, ал. 2, т. 2 изготвят и представят на ръководителя на организацията годишен доклад за дейността по вътрешен одит, който се включва в доклада по чл. 20, ал. 3 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.

(7) (Нова - ДВ, [бр. 51 от 2016 г.](#)) Ръководителите на вътрешния одит в търговските дружества и в държавните предприятия по чл. 12, ал. 2, т. 6 - 8 изготвят годишен доклад за дейността по вътрешен одит, който изпращат на звеното за вътрешен одит на съответния орган, който упражнява правата на собственост, в срок до 31 януари на следващата година.

Глава пета

СПЕЦИФИЧНИ ОДИТНИ ДЕЙНОСТИ ПО ФОНДОВЕ И ПРОГРАМИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Чл. 41. Дейностите по тази глава включват:

1. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., бр. 101 от 2015 г.) одити на системите, одити на операциите и одити на отчетите по всички оперативни програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица;

2. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) издаване на декларация за приключване на програма, съфинансирана от фондове на Европейския съюз.

Чл. 42. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Декларацията се основава на оценка на системите за управление и контрол, на резултатите от вече извършените проверки и когато е необходимо - на допълнителни проверки на транзакциите.

Чл. 43. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Дейностите по чл. 41 се осъществяват в съответствие с Международните споразумения за предоставяне на средства от Европейския съюз и съответните регламенти на Европейския съюз, отнасящи се до управлението и контрола на предоставените средства по Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица.

Чл. 44. (1) (Отм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.).

(2) Министърът на финансите издава наредба за реда и начина за осъществяване, координация и хармонизация на дейностите по чл. 41.

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 54 от 2010 г.) Одиторите, извършващи дейностите по тази глава, трябва да отговарят на изискванията по чл. 19, ал. 2, т. 1 - 4.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 54 от 2010 г.) Ръководителите на одиторските екипи трябва да отговарят на изискванията по чл. 19, ал. 2, т. 1, 2 и 4, да имат завършено висше образование, придобита образователно-квалификационна степен "магистър" и да притежават най-малко две години стаж в областта на одита на средства от Европейския съюз.

(3) (Нова - ДВ, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) С наредбата по чл. 44, ал. 2 министърът на финансите може да определя допълнителни изисквания, на които трябва да отговарят одиторите по ал. 1 и ръководителите на одиторските екипи по ал. 2.

Чл. 46. Одиторите, извършващи дейността по тази глава, се ползват с правата по чл. 22 и могат да извършват проверки в структури и лица извън организацията, когато това е необходимо за изпълнение на дейностите по чл. 41.

Чл. 46а. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г., в сила от 12.06.2009 г., изм., бр. 54 от 2010 г., отм., бр. 98 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.).

Глава шеста

КООРДИНАЦИЯ И ХАРМОНИЗАЦИЯ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТ

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 51 от 2016 г.) Министърът на финансите отговаря за координацията и хармонизацията на вътрешния одит в организациите по чл. 12.

(2) За изпълнение на задачите по този закон министърът на финансите се подпомага от Централно хармонизиращо звено за вътрешен одит, което е на негово пряко подчинение.

(3) В Централното хармонизиращо звено за вътрешен одит се назначават лица, които отговарят на изискванията по чл. 21, ал. 1.

Чл. 48. (1) (Отм. - ДВ, бр. 51 от 2016 г.).

(2) Министърът на финансите:

1. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) отговаря за разработването и актуализирането на стратегия и единна методология за вътрешен одит в публичния сектор и за одитиране на програми и фондове от Европейския съюз, в това число наръчници за вътрешен одит и насоки за разработване на статут на звената за вътрешен одит;

2. утвърждава Етичен кодекс на вътрешните одитори;

3. (нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г.) дава указания за приоритетни цели и области за одитиране при планиране на дейността по вътрешен одит, с изключение на Висшия съдебен съвет и Сметната палата.

Чл. 49. (1) Министърът на финансите осъществява след предварително писмено уведомяване системно наблюдение в министерствата и общините по прилагането на изискванията на този закон и издадените въз основа на него актове с цел актуализиране и доразвиване на методологията.

(2) Ръководителите на организациите по ал. 1 осигуряват съдействие при осъществяване на системното наблюдение.

Чл. 50. (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г.) Министърът на финансите организира създаването и поддържането на база данни за звената за вътрешен одит и на регистър на одиторите, издържали успешно изпита за вътрешен одитор в публичния сектор по чл. 53.

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Министърът на финансите осигурява, координира и подпомага професионалното обучение на ръководителите на вътрешния одит и на вътрешните одитори в публичния сектор и организира срещи и дискусии по общи проблеми, свързани със стратегията, прилагането на методологията и изпълнението на вътрешния одит в публичния сектор.

Чл. 52. (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., изм., бр. 51 от 2016 г.)

Министърът на финансите изготвя годишен доклад за състоянието на вътрешния одит в организациите по чл. 12, ал. 2, т. 1, 3 и 4 и ал. 3 – 5 като част от консолидирания годишен доклад за състоянието на вътрешния контрол в съответствие с изискванията на чл. 20, ал. 2 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.

Чл. 53. (1) (Предишен текст на чл. 53 - ДВ, бр. 54 от 2010 г., доп., бр. 51 от 2016 г.) Министърът на финансите издава наредба за условията, реда и начина за провеждане и организиране на изпити за придобиване на сертификат "вътрешен одитор в публичния сектор".

(2) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) За явяване на изпит, за издаване на сертификат или дубликат на сертификата се заплащат такси в размери, определени с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Чл. 53а. (Нов - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) Министърът на финансите издава наредба за условията, реда и начина за извършване на външни оценки за осигуряване качеството на одитната дейност.

Чл. 54. Министърът на финансите осъществява сътрудничество с институции и лица в областта на вътрешния и външния одит от страната и чужбина и обменя информация за развитието на вътрешния одит.

Глава седма
(Нова - ДВ, бр. 54 от 2010 г.)
АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 55. (Нов - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) (1) За неизпълнение на задължението по чл. 40, ал. 1 и 4 ръководителите на вътрешния одит се наказват с глоба от 200 до 600 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 43 от 2016 г.) Второстепенните разпоредители с бюджет, получили годишни доклади за дейността по вътрешен одит и неизпълнили задължението за изпращането им на първостепенния разпоредител в срока по чл. 40, ал. 3, се наказват с глоба от 200 до 1000 лв.

(3) Ръководители на организации, получили обобщени годишни доклади за дейността по вътрешен одит и неизпълнили задължението за изпращането им на министъра на финансите в срока по чл. 40, ал. 5, се наказват с глоба от 200 до 1000 лв.

Чл. 56. (Нов - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 51 от 2016 г.)) Актовете за установяване на нарушенията по чл. 55 се съставят от длъжностни лица, определени от министъра на финансите.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 51 от 2016 г.)) Наказателните постановления за нарушенията по чл. 55 се издават от министъра на финансите или от оправомощени от него длъжностни лица.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват при условията и по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Компетентност" е притежаване на необходимите знания, умения и други способности от вътрешните одитори за изпълнение на индивидуалните им отговорности, удостоверени със сертификат за успешно положен изпит.

2. "Индикатор за измама" е белег, от който може да се направи обоснован извод за преднамерено невярно или неточно представяне на факти.

3. "Етичен кодекс" включва принципи, приложими в професията и практиката по вътрешен одит, както и правила за поведение на вътрешните одитори. Етичният кодекс се прилага както за отделните вътрешни одитори, така и за организациите, които предоставят услуги по вътрешен одит.

4. "Статут на звеното за вътрешен одит" е вътрешен акт, подписан между ръководителя на вътрешния одит и ръководителя на

съответната организация, който определя целта, правомощията и отговорностите на вътрешния одит.

5. (Изм. – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) "Бюджет" е последният одобрен за организацията бюджет.

6. (Нова - ДВ, бр. 54 от 2010 г.) "Валиден международно признат сертификат за вътрешен одитор" са сертификатите Certified Internal Auditor (CIA) и Certified Government Auditing Professional (CGAP), чиято валидност се удостоверява от издателя на сертификатите - Institute of internal auditors, международната професионална организация на вътрешните одитори.

7. (Нова – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) "Годишен оборот" е общият размер на приходите, включително от финансираня, съгласно годишния финансов отчет.

8. (Нова – ДВ, **бр. 51 от 2016 г.**) "Международни стандарти за професионална практика по вътрешен одит" са Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, издадени от Института на вътрешните одитори, Алтамонте Спрингс, Флорида, САЩ, и техният превод на български език, публикувани от Института на вътрешните одитори в България.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Вътрешните одитори, служители на Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол, които към датата на влизане в сила на закона са делегирани на основание чл. 22, ал. 1 от Закона за държавния вътрешен финансов контрол в организациите по чл. 12 и 14, преминават към тях при спазване на чл. 87а от Закона за държавния служител в срок до 1 май 2006 г.

(2) Ако в организациите по ал. 1 съответните длъжности не са определени за заемане от държавен служител, служебните правоотношения се преобразуват в трудови, като лицата се назначават по трудов договор.

§ 3. В едномесечен срок от влизането в сила на закона министърът на финансите определя органа, съответно лицата по чл. 44, ал. 1.

§ 4. В тримесечен срок от влизането в сила на закона министърът на финансите издава наредбите по чл. 44, ал. 2 и по чл. 53.

§ 5. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона министърът на финансите издава насоките за разработване на статут на звената за вътрешен одит по чл. 48.

§ 6. (1) Изискването по чл. 19, ал. 2, т. 4 за ръководителите на вътрешния одит и вътрешните одитори влиза в сила две години след влизането в сила на наредбата по чл. 53.

(2) Изискването по чл. 19, ал. 2, т. 4 за служителите на Централното хармонизиращо звено по вътрешен одит влиза в сила три месеца след влизането в сила на наредбата по чл. 53.

(3) Член 20 влиза в сила две години след влизането в сила на наредбата по чл. 53.

§ 7. В тримесечен срок от влизането в сила на закона министърът на финансите представя на Министерския съвет стандартите и утвърждава Етичния кодекс по чл. 48.

§ 8. В Закона за Сметната палата (обн., ДВ, бр. 109 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 38 от 2004 г., бр. 34 и 105 от 2005 г.) в § 1, т. 2 от допълнителната разпоредба се правят следните изменения:

1. Буква "а" се изменя така:

"а) "ефективност" е степента на постигане на целите на одитирания обект при съпоставяне на действителните и очакваните резултати от неговата дейност;"

2. Буква "б" се изменя така:

"б) "ефикасност" е постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване на дейността на одитирания обект;"

§ 9. Изпълнението на закона се възлага на министъра на финансите.

Законът е приет от 40-то Народно събрание на 17 март 2006 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за вътрешния одит в публичния сектор
(ДВ, бр. 54 от 2010 г.)

§ 30. Изискването към одиторите, извършващи специфични одитни дейности по фондове и програми на Европейския съюз, за притежание на сертификат "Вътрешен одитор в публичния сектор" влиза в сила от 1 януари 2011 г.

§ 31. (1) В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон министърът на финансите издава наредбата по чл. 53а.

(2) В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет одобрява тарифата по чл. 53, ал. 2.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за
вътрешния одит в публичния сектор
(ДВ, бр. 51 от 2016 г.)

§ 34. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема наредбата по чл. 18, ал. 11.

.....

Приложение

към чл. 12, ал. 2, т. 5
(Изм. - ДВ, бр. 64 от 2006 г.,

бр. 102 от 2006 г.,
 бр. 43 от 2008 г.,
 бр. 69 от 2008 г.,
 доп., бр. 71 от 2008 г.,
 изм., бр. 78 от 2009 г.,
 в сила от 2.10.2009 г.,
 бр. 80 от 2009 г.,
 бр. 82 от 2009 г.,
 в сила от 16.10.2009 г.,
 доп., бр. 99 от 2009 г.,
 в сила от 1.01.2010 г.,
 изм., бр. 8 от 2011 г.,
 в сила от 25.01.2011 г.,
 бр. 50 от 2012 г.,

бр. 51 от 2016 г.)

Организации със звена за вътрешен одит

№ по ред	Наименование
1.	Агенция за социално подпомагане
2.	Агенция по заетостта
3.	Агенция "Митници"
4.	Национална агенция за приходите
5.	(Отм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г.)
6.	(Изм. - ДВ, бр. 64 от 2006 г., отм., бр. 69 от 2008 г.)
7.	(Изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Селскостопанска академия
8.	(Изм. – ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Изпълнителна агенция по горите
9.	(Изм. – ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Българска агенция по безопасност на храните
10.	(Отм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г.)
11.	(Отм. – ДВ, бр. 50 от 2012 г.)
12.	(Отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.)
13.	(Отм. – ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.)
14.	(Отм. – ДВ, бр. 78 от 2009 г., в сила от 2.10.2009 г.)
15.	(Нова – ДВ, бр. 71 от 2008 г.) Прокуратурата на Република България
16.	(Нова – ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Агенция "Пътна инфраструктура"